

Ocena rozprawy na stopień doktora nauk medycznych zatytułowanej: „WPLYW PŁYNÓW DO PŁUKANIA JAMY USTNEJ NA WYBRANE SKŁADNIKI JEJ MIKROBIOTY” wykonanej w Katedrze Biologii i Parazytologii Lekarskiej przez lekarza medycyny Jakuba Moroza. Kierownik Katedry i Promotor prof. dr hab. n. med. Piotr Kurnatowski.

Jama ustna jest przestrzenią występowania licznych procesów wynikających z obecności substancji pokarmowych, aktywnych biologicznie składników śliny oraz olbrzymiej liczby różnorodnych bakterii, pewnej liczby grzybów i pierwotniaków wraz z ich bogatym wyposażeniem enzymatycznym. Obok wielu procesów, z tego tytułu niezwykle przydatnych dla naszego organizmu, napotykamy również zjawiska niekorzystne – ujawniające się zarówno lokalnie – dotyczące naszego uzębienia, jak i ogólnoustrojowo – choroby krążenia czy metaboliczne.

Dzięki nowym technikom i narzędziom analitycznym rozwijającym się w ostatnich latach, mogliśmy zrozumieć, iż zaburzenia w składzie mikroorganizmów bytujących w naszym ustroju mogą przyczyniać się do rozwoju wielu schorzeń, mogliśmy również zrozumieć, że mikrobiota działa jak jeden wielokomórkowy organ tworzący jedność z organizmem człowieka. Dbłość o prawidłowe funkcjonowanie tego organu związana jest z higieną – do racjonalizacji zabiegów w tym obszarze nawiązuje niżej omawiana rozprawa.

Rozprawa w pierwszej części zawiera wstęp oraz przegląd piśmiennictwa, kolejna część to badania własne z podrozdziałami: cel pracy, materiały i metody oraz wyniki i ich omówienie, dalsze części to: dyskusja, wnioski, piśmiennictwo.

We wstępie, Autor w krótki i bardzo skondensowany sposób, przedstawia wachlarz aktualnych zagadnień charakteryzujących biologię jamy ustnej.

Niektóre z tych zagadnień szerzej przedstawiono na kolejnych stronach (str. 6-25). Dotyczą one dynamiki poszczególnych elementów składowych mikrobioty jamy ustnej w poszczególnych okresach rozwoju osobniczego, wzajemnych interakcji między tymi elementami, jak również z organizmem gospodarza, obopólnego oddziaływania genetycznego oraz działania chorobotwórczego na organizm człowieka. Omawiając przedstawione wyżej problemy Doktorant nie pominął patogennej roli określonych grzybów i pierwotniaków.

Zgodnie z zasadą, iż profilaktyka stanowi znacznie lepszą formę opieki zdrowotnej, niż leczenie – dalsze fragmenty omawianego rozdziału Doktorant poświęca sprawom higieny jamy ustnej, przedstawiając ciekawe dane historyczno-regionalne, jak również opisując sposób postępowania dostosowany do poszczególnych okresów rozwoju osobniczego. Z racji szczególnego zainteresowania Doktoranta preparatami do płukania jamy ustnej, zrozumiałe jest, bardzo rzetelne przedstawienie charakterystyki preparatów do płukania jamy ustnej – w zestawieniu uwzględniono płukanki z zawartością alkoholu, płukanki bez alkoholu, zawierające chlorheksydynę oraz płukanki naturalne. W końcowym fragmencie, poświęconym grzybom i pierwotniakom, zamieszczono metodykę oznaczania wrażliwości tych organizmów na związki chemiczne.

Omówiona część pracy, napisana z wykorzystaniem najnowszych publikacji oraz aktualnie obowiązujących zaleceń standaryzujących techniki badawcze, wskazuje bezsprzecznie na dobrą znajomość tematu oraz staranne przygotowanie Autora do podjęcia badań w omawianym obszarze.

Z racji występowania w jamie ustnej gatunków grzybów i pierwotniaków potencjalnie chorobotwórczych uzasadnione jest podjęcie działań profilaktycznych pozwalających na ich usunięcie w czym pomocny może się okazać wybór stosownego preparatu. W tym kontekście przejrzysty i umotywowany wydaje się cel niniejszej rozprawy – jest nim ocena skuteczności działania różnych płynów do płukania jamy ustnej na wybrane grzyby i pierwotniaki.

W badaniach wykorzystano 100 szczepów grzybów izolowanych od pacjentów, 8 szczepów wzorcowych oraz dwa szczepy wzorcowe pierwotniaków. Postępowanie diagnostyczne przeprowadzono zgodnie z procedurami opracowanymi w Katedrze Biologii i Parazytologii UM w Łodzi. W badaniach *in vitro* wykorzystano 12 środków stosowanych jako płukanki do jamy ustnej oraz dwa związki czyste – benzokainę i chlorheksydynę.

W dalszej części niniejszego rozdziału omawianej dysertacji przedstawiono metody oznaczania wrażliwości szczepów grzybów na związki chemiczne, a kolejna część zawiera prezentację metod oznaczania wrażliwości pierwotniaków. Końcowy fragment, to metody statystyczne wykorzystane w pracy.

Rozdział materiały i metody opisany jest bardzo dokładnie, zawiera istotne informacje, które przedstawiono czytelnie i we właściwy sposób zilustrowano poglądowo.

Kolejny rozdział to wyniki i ich omówienie – uzyskany materiał zaprezentowano w tabelach – tabele V - LXVI oraz rycinach przedstawiających wykresy – ryciny 8 – 15. Dokumentacja jest bardzo dokładna i starannie opracowana statystycznie, pozwala wszechstronnie określić zależności uzyskane w przeprowadzonych eksperymentach.

Omówienie wyników poprawne, przedstawione na str. str. 40 – 108 stanowi znaczący fragment publikacji. Ilustruje pracochołność i ukazuje poważny wkład pracy eksperymentalnej.

Dyskusja napisana jest w sposób logiczny. Uwzględnia najnowsze osiągnięcia w obszarze przedstawianych zagadnień. Rozważania autora są dobrze podbudowane danymi piśmiennictwa. Doktorant trafnie zwraca uwagę na elementy nowatorskie w swoich badaniach, krytycznie analizuje zarówno wyniki własne, jak również innych badaczy. Dyskusja napisana jest poprawnie. W pracy autor wykorzystał 109 pozycji piśmiennictwa głównie z ostatnich lat.

Końcowym fragmentem pracy są wnioski przedstawione w sześciu punktach, sformułowane są prawidłowo i znajdują pełne udokumentowanie w poczynionych przez doktoranta obserwacjach. Stanowią one logiczne zbilansowanie wykonanych badań.

Podsumowując: praca ma solidne podstawy umocowane w piśmiennictwie, została wykonana z wykorzystaniem aktualnie obowiązujących metod diagnostycznych, jest dobrze udokumentowana, zaprezentowana w starannej szacie graficznej, dowodzi umiejętności analitycznego rozumowania, ujawnia duży zakres opanowanej przez Doktoranta wiedzy.

W mojej opinii jako recenzenta, omawiana praca pt. „WPLYW PŁYNÓW DO PŁUKANIA JAMY USTNEJ NA WYBRANE SKŁADNIKI JEJ MIKROBIOTY” spełnia warunki wynikające ze stosownych przepisów dotyczących wymagań stawianych rozprawom na stopień doktora nauk medycznych. Na tej podstawie mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o **przyjęcie** rozprawy i **dopuszczenie** do kolejnych etapów przewodu doktorskiego.

Ze względu zawartość w pracy praktycznych elementów, które mogą być wykorzystane w modyfikowaniu postępowania prozdrowotnego w sferze kształtowania higieny jamy ustnej, jak również z racji ujawnienia przez Doktoranta pewnych nowości dotyczących pierwotniaków bytujących w jamie ustnej, stawiam wniosek o wyróżnienie niniejszej pracy.

Prof. dr hab. n. med. Eugeniusz Małafiej
Specjalista mikrobiolog

Łódź dnia 30 grudnia 2017 roku